

Folkparksminnen i Boxholm

"Zarah Leander var ingen vanlig människa"

BOXHOLM (LT)

- Det var verkligen högtidligt när det kom olika föreställningar hit till parken, säger Inger Karlsson som har mängder av minnen från Boxholms Folkets park. Hennes pappa var vaktmästare i Folkets hus och sommartid innebar det mycket arbete i folkparken. För barnen Birath var pappans vaktmästarjobb bara positivt.

Inger Karlsson gör ett besök i Boxholms anrika folkpark och minns tillbaka. Inger hette Birath som flicka. Hon är för övrigt faster till Länstidningens krönikör Johan Birath. Ingers föräldrar hette Elis och Gunhild, men mamman kallades mest för Gulla. Syskonen hette Sonja, Jörgen, Börje och Nils.

Då Inger föddes bodde familjen i det gamla Folkets hus, även kallat Minerva. Huset finns faktiskt kvar än idag, det är samma hus som inhyser datorbutiken Netcliq.

- Pappa jobbade nere i valsverken, men så var han också vaktmästare i Folkets hus, berättar Inger.

Pappa Elis var tidigt inblandad inom Folkets hus, detta att döma av de anteckningar han gjort i kalendrar som hon har kvar. Men vaktmästare bör han ha blivit först år 1924 menar hon. Den sysslan hade han fram tills att det nybyggda - och nuvarande - Folkets hus stod färdigt år 1939.

När det var dags för invigning av det nybyggda Folkets hus på Storgatan hade Elis fått en förmansplats på Boxholms AB och familjen flyttade från det gamla Folkets hus till en tjänstemannabostad. I det läget var han knappast längre intresserad av vaktmästarjobbet. Men jag minns att mamma sa att "de kunde väl ha frågat".

Inger har kvar många trevliga minnen från de tidiga barnaåren. Pappa Elis skötte Folkets hus, och under sommarhalvåret var det mycket jobb i folkparken.

Tidigare hade folkparken legat snett bakom det gamla Folkets hus. Inger har inget minne av den äldre folkparken och det är inte så underligt för enligt boken Tusenårssteg så invigdes nuvarande Folkets park pingsthelgen 1928.

Trots att det var pappa Elis som var vaktmästare så hjälpte mamma Gulla till lika mycket berättar Inger. Arbetet kunde vara att köpa in dricka eller att koka kaffe. Det kunde också vara att ordna med korvförsäljning och lotterier, eller att öppna och låsa till parken. Att stå och hålla snyggt innebar också mycket arbete.

Inger Karlsson framför den anrika teaterladan i Boxholms Folkets park där många storheter från 30- 40- och 50-talet har uppträtt. Ingers pappa var vaktmästare från 1924 fram tills att nya Folkets hus stod klart 1939, så lilla Inger och syskonen tillbringade mycket tid i parken under barnaåren.

I början av 1980-talet samlades syskonen för en slags återträff i Boxholms Folkets park. Stående ses Börje och Nils Birath. Sittande Inger Karlsson, Sonja Krusell och Jörgen Birath. Idag är det bara Inger som är i livet av syskonen. Bild: PRIVAT

Teatersällskap kunde ju inte ha med allt, så ett uppdrag kunde vara att införskaffa saker som teaterfolket behövde, till exempel en grön skål, eller något annat. Inger berättar att ett sällskap behövde champagneglas.

- Då gick pappa och köpte det, berättar Inger. Att låna champagneglas av någon i Boxholm var ju inte lätt på den tiden, skattar hon.

Resande teatergrupper besökte ofta parken, den nyttjades flitigt både helger och vardagar. Nästan alla kända svenska artister från 1930-1940- och 1950-talen har någon gång uppträtt i Boxholms Folkets park.

I logerna i teaterladan har en del kända artister skrivit sina autografer på väggarna, till exempel Thore Ehrling och Snoddas.

- Ja, jag tror att det hände något i parken varje helg, ler Inger. Det kanske inte alltid var något uppträdande på teaterscenen, men det var ju ofta dans på dansbanan.

Inger minns då hon satt och funderade längst fram vid

scenen i väntan på att Zarah Leander skulle uppträda.

- Jag var ju vuxen då, men jag tänkte att Zarah Leander kanske är ungefär som en vanlig människa.

Inger märkte dock snart, att "det var hon inte". Zarah Leander var verkligen en "stjärna", det var något visst med hela hennes utstrålning och så hennes röst förstärks.

Det hände också att det ibland var någon ensam person med endast ett dragspel på scenen.

- Det tyckte jag var tråkigt! Men det är möjligt att jag skulle tycka lite annorlunda idag, jag har ju egentligen inget emot dragspelsmusik, skattar Inger.

Ett annat minne hon har är då akrobater uppträdde på scenen. Då fick den unga flickan Inger och hennes bror Nils vara med lite grann på scenen när de tränade och det var väldigt spännande.

Malmstenstruppen uppträdde också i Boxholm och de hade cyklar på scenen.

Familjen Birath har samlats i Boxholms Folkets park på 1930-talet. I mittenraden ses mamma Gunhild, kallad Gulla, dottern Sonja och pappa Elis. I bakre raden står sönerna Jörgen, Börje och Nils, och längst fram sitter lilla Inger. Bild: PRIVAT

Det var Elis Birath som var vaktmästare, men hustrun Gulla hjälpte till lika mycket! Här krattar hon framför dansbanan. Sönerna Börje och Jörgen hjälper också till. Bild: PRIVAT

- Då gick pappa och köpte det. Att låna champagneglas av någon i Boxholm var ju inte lätt på den tiden.

- Pappa och mamma blev vänner med en del artister som var här, bland annat några från Malmstenstruppen. De skickade vykort när de var och uppträdde i andra länder.

När Länstidningen promenerar runt i parken med Inger kan hon också berätta om de förändringar som har skett. Till exempel har ingången till parken flyttats, det skedde då byggnaden Parketten kom till, huset kom att ligga ungefär där ingången låg.

En minigolfbana lär för ha legat till höger om den nuvarande backen upp till parken. Golvet i det lilla hus där man skjuter med gevär kommer från dansbanan som

fanns i den gamla folkparken, det har Jörgen berättat.

Inger pekar också ut var midsommarstången brukade stå och berättar att klockan 18 på midsommaraftonen sköt hennes pappa tre skott från berget.

- Det var för att markera att midsommarfirandet började, och det smäll så marken skakade!

Inger berättar också om en slags linbana som fört fanns till höger om dansbanan och som man kunde åka med en liten bit.

- Jag har pratat med många om den där linbanan, men ingen "fasen" kommer ihåg den, säger Inger.

Man kan förstå att Elis och Gullas barn hade en rolig barndom. Inger berättar till sist att hennes äldre syster Sonja sa så här då familjen skulle flytta från Folkets hus: Så här roligt får jag aldrig igen!

Text och bild:
KLAS JOHANSSON

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Opera: Näsan

Sjostakovitj. Direktsänd föreställning från The Met i New York.

Tid: 13-10-26, kl 19 samt 13-10-27, kl 14.

Plats: Folkets hus.

Höstlovskul

Spela Nintendo Wii-spel tillsammans.

Tid: 13-10-28, kl 15-17.

Plats: Boxholms bibliotek.

Höstlovskul

Pyssla med Suss Mideskog Wass.

Tid: 13-10-29, kl 10-12.

Plats: Boxholms bibliotek.

Höstlovskul

Måla din egen figur och spela Warhammer med Tranås Warhammerförening.

Tid: 13-10-30, kl 12-15.

Plats: Boxholms bibliotek.

Höstlov på bibblan

Dekorera cupcakes. Släpp loss din kreativitet. Vi står för bakverk och dekorationsmaterial.

Tid: 13-10-31, kl 13-15.

Plats: Boxholms bibliotek.

Boxholm i backspegeln

Bruksminnen. Kom och lyssna på minnen från Boxholm förr i tiden och berätta dina egna. Förriskningar till självkostnadspris. Fri entré.

Tid: 13-10-31, kl 18.30-21.

Plats: Boxholms bibliotek.

Fotoutställning

Konstfoto av Ingvar Klingborg, Barsebäckshamn.

Tid: T o m 13-11-01.

Plats: Boxholms bibliotek.

Rockopera: KULT

Direktsändning av Ola Salos egenproducerade rockopera från Radiohuset i Stockholm.

Tid: 13-11-02, kl 19.

Plats: Folkets hus.

Ta't lugnt ta en Toy

En nostalgisk humorresa genom 50- och 60-talet.

Medverkande Solveig Bergqvist-Larsson, Cecilia Kyllinge och Olle Nyberg. Skådespelarna öppnar minnernas arkiv och bjuder på örongodis i ord och ton. Nu heter kläderna Algots, halstablettern Tulo och Bronzolo och fröken spelar tramporgel på morgonbönen. Frukostklubben väcker folket om lördagarna. Spara och Slösa vill uppföstra unga till flit och ordning. Mitt i idyllen duntrar rocken och raggarna in. De vickar så vådligt med höfterna att bryllkrämen skvätter och skorstensfrisyrerna svajar.

Tid: 13-11-05, kl 19.

Plats: Nygatan 9.

Handarbetscafé

Handarbeta tillsammans med andra på vårt bibliotek varje

lördag förmiddag.

Tid: Lördagar t o m

13-12-28, kl 10-13.

Plats: Boxholms bibliotek.